

Music Teaching Methods Used in Children Education

Dr. Onur Topođlu¹

Adnan Menderes University Faculty of Education, Department of Music Education

Abstract

The importance of education is increasing gradually in order to keep up with the rapid changes in the world. Nowadays the purpose of the education is instead of rising uniform individuals rising creative, self-efficient who can establish cause and effect relationships and prove their selves in their social life. Toward this, early education is very substantial because the habits gained and basic concepts learnt in childhood are used by individuals for period of a whole life.

There is a particular place of arts education especially music education in early childhood education. When the future effects of this education is considered, need of some special teaching methods which are appropriate for this group of age and which can develop their level of creativeness are emerged. In respect to this, to develop some music teaching methods which enable children to make music, to explore their abilities and capabilities and to make possible to develop these qualities, had became one of the most important goals for music educators since last century. In accordance to this purpose some teaching methods are developed by music educators to serve this aim. Most commonly used music education methods are Orff Method, Kodaly Method, Dalcroze Method and Suzuki Method. The aim of this study is to underline the importance of music education in early childhood, to clarify these methods in the light of literature and to give information about applications of these methods.

---

¹ E-mail: onurtopoglu@gmail.com

Keywords: Early Childhood Education, Music Teaching Methods, Orff Method, Kodaly Method, Dalcroze Method, Suzuki Method.

Çocukların Eğitiminde Kullanılan Müzik Öğretim Yöntemleri

Dr. Onur Topoğlu¹

Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi A.D.

Özet

Hızla değişen dünyaya ayak uydurabilmek için eğitimin önemi giderek artmaktadır. Günümüzde eğitim sisteminin amacı tek yönlü bireyler yetiştirmekten çok, yaratıcı düşünceye sahip, kendine güvenen, neden sonuç ilişkisi kurabilen, sosyal olarak toplumda yer edinebilen bireyler yetiştirmektir. Bu amaçlar doğrultusunda erken yaşlarda başlayan eğitimin önemi büyüktür çünkü çocukluk döneminde kazanılan alışkanlıklar ve öğrenilen temel kavramlar insanların hayatları boyunca kullanılmaktadır.

Erken yaştaki çocukların eğitiminde sanat eğitiminin özellikle de müzik eğitiminin özel bir yeri vardır. Bu dönemde verilen eğitimin ileriki yıllardaki etkileri de göz önünde bulundurulduğunda bu yaş grubuna uygun, yaratıcılıklarını dolayısıyla kendilerini geliştirebilecekleri bazı özel öğretim yöntemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda geçtiğimiz yüzyıldan bu yana çocukların müzik yapabilmelerini, kendi yeteneklerini, yapabilirliklerini fark edip bu özelliklerini geliştirebilmelerini mümkün kılacak müzik öğretim yöntem ve teknikleri geliştirmek, müzik eğitimcileri için öncelikli hedeflerden biri haline gelmiştir. Bu hedefler doğrultusunda çeşitli amaçlara hizmet eden müzik öğretim yöntem ve teknikleri müzik eğitimcileri tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen bu müzik

---

¹ E-posta: onurtopoglu@gmail.com

öğretim yöntemlerinden en yaygın olarak kullanılanlar arasında Orff Yöntemi, Kodaly Yöntemi, Dalcroze Yöntemi ve Suzuki Yöntemi yer almaktadır. Bu çalışmada, erken çocukluk eğitiminde müzik eğitiminin önemi vurgulanacak, ilgili literatür doğrultusunda yukarıdaki yöntemler açıklanacak ve bunların uygulamaları hakkında genel bilgiler verilecektir.

Anahtar Sözcükler: Erken Çocukluk Eğitimi, Müzik Öğretim Yöntemleri, Orff Yöntemi, Kodaly Yöntemi, Dalcroze Yöntemi, Suzuki Yöntemi.

Giriş

Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçilmesi, insanların ihtiyaçlarının, yaşam tarzlarının, kültürlerinin değişmesine yol açmıştır. İnsan hayatındaki bu değişimler, insanların yaşayışlarını da değiştirmiş ve tarım toplumundan bilgi toplumuna geçişi mümkün kılmıştır. Teknolojinin hızlı ilerlemesi sonucunda hızla değişen dünyada geçmişten farklı olarak bilgiye ulaşmak sorun olmaktan çıkmış, insanların kolaylıkla ulaşabilecekleri bilgilerin hangisinin daha güncel, daha doğru olması sorunu ortaya çıkmıştır. Bu bakımdan günümüzde eğitim her zamankinden daha büyük bir önem kazanarak sürekli yenilenen ve güncellenen bilgilerin, bireyler tarafından yaşamları boyunca öğrenilebilmesi için bireyde gerekli donanımın sağlanması, eğitimin temel amaçlarından biri haline gelmiştir.

Yaşam boyu öğrenebilen bireylerin yetişebilmesi ancak doğru bir eğitimle mümkün olabilmektedir. OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) tarafından yayınlanan “Yaşam Boyu Öğrenme” adlı rapor, yaşam boyu öğrenmeye ilişkin altı hedef ortaya koymuştur. Bu altı hedefin ilki “yüksek kaliteli erken çocukluk eğitiminin” etkili şekilde yaygınlaştırılmasıdır (Altun et al., 2009: 14). OECD raporundan da anlaşılacağı üzere yaşam boyu öğrenme, erken çocukluk eğitiminin kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Hatta

erken çocukluk eğitimi yaşam boyu öğrenmenin temel taşlarından biri olarak değerlendirilebilir.

Okulöncesi dönemde gerçekleştirilen erken çocukluk eğitimi, bir çocuğun gelecekteki yaşamını büyük ölçüde etkiler. Bu bakımdan, bu dönemin insan yaşamında önemli bir yeri vardır. Aral et al.'a (2001: 15) göre okulöncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen sıfır-altı yaş arasındaki dönemi kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında çok önemli bir yeri olan, bedensel, psiko-motor, sosyal ve duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, bu doğrultuda kişiliğinin şekillendiği “Erken Çocukluk Çağı” diye adlandırılan gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanabilir.

Okulöncesi eğitim; çevresini merak eden, öğrenmeye ve düşünmeye güdülenmiş çocuğun bu özelliklerini yönetme, teşvik etme ve geliştirme gibi çok önemli bir görevi üstlenmiştir (Otacıoğlu, 2008). Okulöncesi eğitim çocuğun kendi bedensel yapısını tanıması, özbakım ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve vücudunu etkin bir biçimde kullanabilmesine yardımcı olur. Toplumsal gelişim açısından bakıldığında çocuğun bireysel yeteneklerine, ilgi, ihtiyaç ve gelişim düzeylerine uygun hazırlanan programlar aracılığıyla sunulan etkinliklerde, grup içine katılmasında, sağlıklı ilişkiler kurmasında, günlük yaşantı içinde gerekli kuralları öğrenerek temel alışkanlıkları kazanmasında, kendine ve başkalarına olumlu tavır geliştirmesinde okulöncesi eğitim önemli rol oynar (Aral et al. 2001: 15-16).

Okulöncesi dönemde çocuk, duyularıyla algıladığı her şeyi hızla öğrenip öğrendiği şeylerin üzerine yeni bilgiler inşa ettiğinden ve bu dönemin, insanın ileriki yaşamını büyük ölçüde etkilediğinden dolayı bu dönemde verilen eğitimin içeriği ve kalitesi hiç şüphesiz ki çok önemlidir. Bu bakımdan okulöncesi dönemde, çocuğun o anki ihtiyaçlarını karşılarken

gelecekteki gereksinimlerini de göz önünde bulundurup bu hedefe yönelik eğitim programları geliştirilmesinde büyük fayda olduğu düşünülmektedir.

Çocuk ve Müzik

Yunan filozof Aristoteles'e göre müzik eğitiminin, kendisinden dolaysız bir yarar beklemek yerine, çoğu kez daha ileri konuları öğrenmek bakımından bir araç olarak kullanılabilmesi için gerekli olduğunu savunmuştur. Aristoteles'e göre müzik eğitimi, özgür insanın kendisini yüceltebilmesi için gereken tüm eğitimin bir bölümüdür. Platon'a göre ise müzik, insan ruhunu sakinleştiren, dinginleştiren bir sanattır ve Platon, müzik eğitiminin insanı yücelterek düzeni sağladığını savunmuştur. Platon, müziği toplumsal ve politik eğitimin en uygun aracı olarak nitelendirmiştir.

Çocukluk döneminde başlayacak müzik eğitiminin, çocuğun ileriki yaşantısında durumlara ve olaylara farklı açılardan bakmasını sağlayacağından ve çocuğun farklı yönlerinin de gelişmesini sağlayacağından dolayı önemli olduğu düşünülmektedir. Okulöncesi dönemde müzik eğitime başlamanın müzik birikimi ve kültürü gelişmiş bireyler yetiştireceğini öngören yaklaşımlar olduğu gibi erken yaşlarda başlayan müzik eğitiminin çocukta çeşitli bilişsel becerileri de geliştireceğini ileri süren pek çok çalışma da vardır.

Özdemir ve Yıldız' a (2010) göre müzikle erken yaşlarda tanışma, müziksel öğrenmelerin gerçekleşmesi için gereklidir. Beynin müzik merkezinin gelişimi için kritik dönem dokuz yaş altıdır. Aynı zamanda müzikle erken yaşlarda tanışmak diğer bilişsel zekâ ve süreçlerin gelişimini ileri düzeyde geliştirir. Bazı araştırmacılar müzik eğitime yedi yaşından önce başlamanın beynin gelişiminde belirgin farklar yarattığını öne sürmektedirler (Ayata ve Aşkın, 2008).

Örneğin Bayındır ve İnan'ın (2008) on farklı anaokulunda yürüttükleri bir çalışmada çocukların yaratıcılığını ve yaratıcı düşüncelerini desteklemenin yollarını araştırarak öğretmenlere bu konuda öneriler getirmişlerdir. Araştırmanın amacı öğretmenlerin dersleri planlarken öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilmelerini sağlamayı dikkate alacak etkinlikleri, yaratıcı müzik aktiviteleri gerçekleştirip gerçekleştirmedikleridir. Araştırmanın sonucunda genel olarak öğretmenlerin derslerinde yaratıcılığı geliştirici aktiviteler kullanmadıkları, yaratıcılığı geliştiren aktiviteleri en çok müzik ve resim derslerinde kullandıkları dolayısıyla bu derslerin yaratıcılık konusunda en etkin dersler olduğu, öğretmenlerin yaratıcılığı geliştirebilmeleri için yaratıcılığın nasıl geliştirildiğini bilmeleri ve derslerde bununla ilgili bir plana gereksinim duyulduğu ortaya çıkmıştır.

Müziğin beyinde ne gibi değişiklikler meydana getirdiği, tıpta çeşitli görüntüleme sistemlerinin gelişmesi ile araştırmacılara bu konuda yeni olanaklar sağlamıştır. Schalaus et al. (1995) gerçekleştirdikleri çalışmada müzisyenlerin beyinlerinin sol lobunda bulunan bir bölgenin (planum temporale) müzisyen olmayanlara göre anatomik olarak daha gelişmiş olduğunu ortaya koymuştur. Çalışma ayrıca müzisyenlerin beyin iki lobunu birleştiren corpus callosumun müzisyen olmayanlara göre daha gelişmiş olduğunu ortaya koymuştur (Colwell, 2006: 125).

İki yedi yaş arası çocuklarda işlem öncesi evre olarak bilinmektedir. Bu evrenin karakteristik özellikleri benmerkezci düşünme, oyuna düşkünlük ve şematik algı olarak özetlenebilir (Aydın, 2001: 37). Bu evrede çocuğun öne çıkan özelliklerinden biri oyuna düşkünlük, bu yaş grubundaki çocukların eğitiminde kullanılacak önemli bir faktördür. Öztürk' e (2003: 93) göre oyun, çocuğun en doğal öğrenme ortamıdır. Okulöncesi dönemde, çocuğun zihinsel yeteneklerini ve diğer tüm gelişimlerini uyararak, duyularını ve duygularını geliştiren etkinlik oyunudur.

Otacıoğlu' na (2008) göre ise çocuk merkezli öğrenmenin en önemli aracı oyundur. Oyun oynamak küçük çocuklar için ana öğrenme durumudur. Oyun ile çocuk, iç dünyası ile ilgili aktif olarak bilgiler inşa eder, sosyal yeteneklerini geliştirir, duygusal olarak kendini (ben kavramını) düzenlemeyi ve bunlarla birlikte kendini geliştirirken kazandığı niteliklerini ilerletmeye devam eder.

Öztürk' e (2003: 95) göre oyunlarda, oyunun kendisi kadar önemli olan bir faktör müziktir. Müziği ve sesleri oyuna katması çocuğu mutlu eder. Şarkılı oyunlar, ritmik seslerle söylenen tekerleme ve sayışmalar, oyunların başlangıcını ve bitişini belirlemek için kullanılan müzik parçaları, ritim araçları kullanarak yapılan ritmik hareketler ve yürüyüşler, hareketli müziğin fonunda oynanan yarışmalı oyunlar, oyun etkinliklerine heyecan ve canlılık katar. Bu bakımdan müzikli oyunlar çocuk gelişiminde büyük önem taşır. Oyunlarda çocukların söyledikleri şarkı ve tekerlemeler çoğunlukla oyununu akışını ve ritmini belirlerler. Çocuğun gelişiminde çok büyük öneme sahip olan oyun oynama etkinlikleri müzikle iç içe olduğundan oyunlardaki müziklerin en az oyunun kendisi kadar önemli olduğu söylenebilir.

Kantarcıoğlu' na (1998: 148) göre çocuğun, müziğe karşı doğuştan bir ilgisi ve yeteneği vardır. Bu ilgi çocuğu müzik sanatını öğrenmeye sevk eder. Erken çocukluk döneminde müziğe ve müzik etkinliğine mümkün olduğunca ağırlık verilmeli, çocuğun müzik ruhuyla gelişmesine yardımcı olunmalıdır. Erken çocukluk döneminde verilen müzik eğitimi çocuğun tüm gelişim alanlarını etkilemektedir ([http://cygm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari /cocukgelisim/moduller /muziketkinlikleri2.pdf](http://cygm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelisim/moduller/muziketkinlikleri2.pdf)).

Erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin amacı, çocuğun duygusal, bilişsel, dil ve psiko-motor gelişimlerine yardımcı olmak başka bir deyişle çocuğun duyduklarını, düşündüklerini ritim ve şarkılarla serbestçe ifade edebilmelerini çocuğun müzik kültürü ile

tanışmasını ve müzik sevgisini kazanmasını sağlamaktır

(<http://cygm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelisim/moduller/muziketkinlikleri2.pdf>).

Kantarcıoğlu' na (1998: 148) göre müzik,

- Çocuğun ruhsal ve bedensel varlığını eğitir, geliştirir, ritmik hareket ihtiyacını tatmin eder.
- Çocuğa, şarkı dinlerken sessiz kalmanın önemini kavratır ve alışkanlığını kazandırır.
- Çocuğu, iyiye güzele yönelterek estetik duygularını geliştirir.
- Çocuğun yeteneklerini ortaya çıkarır, ses, kulak ve zevk eğitimine yardım eder.
- Çocuğun ruhsal ve bedensel yorgunluklarını giderir, dinlendirir, neşelendirir, acılarını unutturur.

Okulöncesi dönem, müziksel faaliyetlere olan ilgilerin teşvik edileceği bir dönemdir.

Bu yüzden bu dönemdeki olumlu yaşantılar, müzikle ilgili değerlerin kabulünü ve daha büyük çocuklarda, ergenlerde hatta yetişkinlerde var olan genel müzik anlayışına karşı olumlu tutum geliştirmelerini etkiler (Özdemir ve Yıldız, 2010)

Kantarcıoğlu' na (1998: 148-149) göre, anaokullarında müzik eğitiminin amacı, anaokulu çocuğunun duyduklarını düşündüklerini ritim, melodi ile serbestçe ifade edebilmelerini sağlamak, çocuğun ritim duygusunu ve müzik sevgisini geliştirmektir.

Özdemir ve Yıldız' a (2010) göre müzik, çocukların sosyalleşmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Bunun yanı sıra müzik, çocukların bilişsel kapasitelerinin gelişiminde oldukça etkilidir ve sosyal etkileşimlerde yer alabilmeleri için bir aracı görevi görmektedir. Her şeyden önemlisi müzik, sosyal davranış biçimlerinin keşfinde çocuklara riskten uzak bir ortam sağlamaktadır.

Müziğin okulöncesinde etkili olabilmesi için müzik eğitiminin doğru eğitimcilerle ve doğru yöntemlerle çocuğa öğretilmesi büyük önem taşımaktadır. Açıköz' e (2005: 28) göre hiçbir öğretim kuramı, modeli, stratejisi, yöntemi ve tekniği en iyi değildir. Bazı teknikler bir yandan olumlu etkilere diğer yandan olumsuz etkilere yol açabilmektedir. Çocuğun beklenen amaca varması, istenilen davranışları ve bilgileri kazanması için gereken tepkilerin ve zihinsel işlemlerin gerçekleşmesi gerekir. Öğrenmeyi kolaylaştırmak için çocuğa görelilik ilkesine bağlı kalarak uygun yöntemler seçilmelidir (Ercan, 1998: 16). Müzik eğitiminde uygulanmakta olan pek çok yöntem ve yaklaşım vardır. Fakat tüm dünyada geçerlilik kazanmış, müzik eğitiminde farklı amaçlara hizmet eden ve en çok kullanılan yöntemlerden birkaçı, Orff-Schulwerk Yöntemi, Kodaly Yöntemi, Dalcroze Yöntemi ve Suzuki Yöntemidir.

Orff Yöntemi

Orff yöntemi, besteci Carl Orff (1895-1982) ve dansçı Gunild Keetman tarafından geliştirilmiş müzik, hareket ve konuşma-söz unsurlarını bütünleştiren bir müzik eğitimi yaklaşımıdır. Saliba (1991), Orff-Schulwerk'i konuşma, şarkı söyleme, çalma ve dans etme yolu ile müziğin elemanlarını çocuklar için organize eden bir pedagoji olarak tanımlamıştır (Gürgen: 2007, 23).

Orff-Schulwerk, bireydeki sanatsal potansiyeli ortaya çıkarmayı amaçlayan ve geleneksel öğretime göre sanatsal etkinliği daha geniş bir yelpazede içeren bir öğrenim modelidir. Orff-Schulwerk' de çok yüksek başarılı icracılar yetiştirmek amaçlanmaz. Performanstan çok süreç üzerinde durulur; bazı kalıpların tekrarlanmasından çok her bir öğrencinin kendi seviyesinde yaratıcı yeteneklerinin işlenmesi ve müzik ve dansla ilgili fikirler üretmesi amaçlanır. Öğretmenin ve öğrencinin etkileşiminin karşılıklı uyarıldığı, risk almak için fırsat ve özgürlük yaratılması ve yaratıcı görevlerin başarıyla tamamlanması, gelişimin her evresi için uygun etkinliklerdir (Gürgen, 2007: 26-27).

Orff'un temelinde özgürce hareket edebilen, dans edebilen, vücudunu kullanabilen müzik yapan, çalgıları araştıran ve keşfeden, birlikte müzik yapan çocuklar vardır. Bu amaca hizmet edebilmek için çocukların müzik yaparken çalgısal hiçbir zorlukla karşılaşmadan özgürce çalgı çalabilmeleri için Orff çalgıları tasarlanmıştır. Orff çalgılarının kolay çalınması, akort sorununun olmaması, teknik donanım gerektirmemesi ama bununla beraber, çocuğun belirli oranda çalgıdan edineceği teknik becerileri sağlaması, doğaçlama çalışmalara uygun olması, yaratmanın, çalmanın kolay olmasından, küçük, sevimli olmalarından dolayı çocuklarda ilgi uyandırdığı bir gerçektir (Işın, 2008: 19). Dolayısıyla Orff çalgıları, oyun oynayarak öğrenen çocuğun hem oyuncağı hem de müziği keşfetmesine yeni şeyler yaratmasına olanak sağlayabilecek bir araç olarak görülebilir.

Orff yaklaşımındaki özgürlükçülük çalgılara da yansımıştır. Çocukların teknik zorluklarla zaman kaybetmemesine ve rahatça içlerinden gelenleri çalgılara aktarabilmesine olanak sağlayabilmek amacıyla geliştirilmiş Orff çalgıları dışında çevrede ses çıkaran herhangi bir materyal de müzik aleti olarak kullanılabilir. Örneğin Orff derslerinde çokça tercih edilen, oldukça geniş bir ses yelpazesine ve ses yüksekliğine sahip olan bir enstrüman olarak "vücut" da kullanılmaktadır. Vücudun bir çalgı olarak kullanılması bir yandan çocuğun vücudunu tanımasını sağlarken bir yandan da belirli bir ritimle müzik yapıldığından çocuğun ritmik hareketlerle vücudunu kullanmasına olanak sağlar.

Orff yaklaşımı öğrenci merkezli bir öğretim yöntemidir. Orff yaklaşımı ile yapılan derslerde öğrencilere herhangi kısıtlama yapılmaz. Dersler sırasında öğrencilerin özgürce hareket edebilmeleri için derslerin doğaçlamaya elverişli olması oldukça önemlidir. Dersin o günkü içeriği öğretmen rehberliğinde, öğrencilerin de katkılarıyla oluşur. Bu bakımdan bu öğretim yönteminde derse ilişkin net kesin bir müfredat, program veya plan yoktur. Bu

nedenle Orff yaklaşımının başarıya ulaşması fiziksel koşullar ve imkanlar dışında büyük ölçüde öğretmenin dersteki rolü, becerisi ve yetkinliği ile mümkün olabilmektedir. Jungmair' e (2005: 24) göre Orff yaklaşımında esin kaynağı ve yaratıcı bir ders, en üst düzeyde profesyonellik gerektirir. Her öğretmen, planlanamayan ve kesin olmayan unsurların yaratıcı bir derste belirleyici olduğunu bilmelidir. Böyle beklenmeyen durumlara baş edebilmek için eğitmen çok çeşitli aktarım tekniklerine hakim olmalı, aynı zamanda kişisel olarak duygusal anlamda ilgili ve olumlu bir ruh hali içinde bulunmalıdır.

Orff yöntemi çocuğa, kendisini ve müziği keşfetmek için özgür bir ortam sağlar ve çocuğun kolay ses üretilen Orff çalgıları ile hem bireysel hem de toplu şekilde müzik yapabilmesini mümkün kılar.

Toplu şekilde müzik yapmak, birlikte yapılan müzik etkinliğinde solo ya da bir eşlik partisini oluşturmak çocuğun müzikal becerilerini geliştirdiği kadar sosyal gelişimine de büyük katkı sağlar. Orff-Schulwerk içinde beden perküsyonu ya da Orff çalgıları ile yapılan ritmik doğaçlamalar, insan sesiyle ya da çalgılarla yapılan ezgisel doğaçlamalar, dans doğaçlamaları, yaratıcı drama, oyunlaştırılmış müziksel etkinlikler vardır. Gürgen'e (2007: 23) göre bu etkinlikler çocuğun yaratıcılığını geliştirmekle kalmayıp toplu halde yapılmasından dolayı çocuğun aynı zamanda sosyal etkileşimini ve kendine güvenini sağlamaktadır. Şeker' e (2011: 11) göre Orff-Schulwerk, sadece müzikal öğrenme değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal öğrenmeyi de destekleyici nitelikler taşımaktadır. Derslerin gruplar halinde yapılması öğrencilerin sosyal gelişimlerine olumlu yönde katkılar sağlarken, yapılan etkinliklerde toplumun kültürel yapısını yansıtan materyallerin kullanımı da aynı zamanda bireylerin kültürel gelişimlerini desteklemektedir.

Kodaly Yöntemi

Kodaly yöntemi, Macaristan’da 1940–1950 yılları arasında, besteci Zoltan Kodaly, meslektaşları ve öğrencileri tarafından geliştirilen bir müzik eğitimi yöntemidir. Özeke’ye (2007) göre Kodaly, yöntemini tamamen gelişimsel yaklaşımı takip ederek yani çocuğun doğal gelişimini göz önünde bulundurarak şekillendirmiştir

Kodaly yöntemine göre müzik, eğitimin temelini oluşturmalıdır. Müzik, çocuğun her türlü gelişmesine (fiziksel, duyuşsal, bilişsel, estetik), diğer konu ve kavramlardan daha fazla katkıda bulunur. Kodaly prensiplerine göre eğitim yapılan yerlerde çocukların, diğer çocuklara oranla derslerinde daha başarılı oldukları gözlenmiştir. Bu üstünlük özellikle okuma ve matematik alanlarında kendini göstermektedir (Yıldırım, 2009: 25).

Aynı zamanda bir dilbilimci olan Kodaly, yönteminde çocuklardaki dil gelişiminden yola çıkarak çocuk dili nasıl öğrenebiliyorsa müziği de aynı şekilde öğrenebileceğini öne sürmüştür. Bu bakımdan dil gelişim gibi müzik eğitiminin de etkili olabilmesi için erken yaşlarda başlanması da büyük önem taşır. Ayrıca Kodaly, “Ailedeki en dikkatli eğitim bile anaokulunun sunduğu insan topluluğuna kendini alıştırmayı sağlayamaz” sözleriyle anaokulunun önemini vurgulamıştır (Yiğit, 2002: 16).

Kodaly yöntemi çalgı eğitiminden çok ses eğitimi ve şarkı söylemeyi hedef alan bir yöntemdir. Yıldırım’ a (2009: 24) göre çocuk müzik eğitiminde ana gereç, herhangi bir çalgı değil, çocuğun kendi sesidir. Kodaly öncelikle çocukların ses eğitimi üzerinde durmuş ve müzik öğretimi için bazı özel teknikler kullanmıştır. Bu müzik öğretim yöntemi de öğretim sırasında diğer yöntemler gibi kendine has bazı teknikler içermektedir. Bunlar, tonika do olarak da bilinen “sabit do”, fonomimi olarak da bilinen “el işaretlerinin” kullanımı ve ritim sürelerinin özel bir şekilde seslendirilmesidir.

Sabit do’ da notalar, “si” sesi hariç kendi okunuşlarıyla seslendirilir. Değiştirici işaret (alterasyon) alan notalar ilk harfleri sabit olmak üzere aldıkları alterasyonlara göre farklı sesli harflerle seslendirilirler. Bu bakımdan “si” notası “sol” notası ile

karıştırılmaması için “ti” olarak okunur. Ayrıca söylenen parçadaki herhangi bir ton değişikliğinden sonra (modülasyon) yeni geçilen tonun karar sesi yine “do” olarak adlandırılır. Bu sisteme bu bakımdan “sabit do” ismi verilmiştir. Çocukların bu şekilde nota okuyabilmeleri, onların aynı zamanda parçalardaki ton değişikliklerini fark ettiklerini ve dolayısıyla armonik analiz yapabildiklerini ortaya koymaktadır.

Kodaly yönteminde el işaretleri, notaların okunmasında kullanılmaktadır. Bu teknikte özel olarak belirlenmiş her el işaretinin bir nota karşılığı vardır. Bu işaretler, müzik öğretiminin her aşamasında hazırlık, alıştırma, pekiştirme amaçlı kullanılır. Yiğit’e (2000: 11) göre el işaretleri entonasyonu düzeltme açısından büyük yarar sağladığından dolayı öğrencilerin kulak eğitimini de sağlamlaştırır.

Ritim süresi heceleri, öğrencilere ritim konusunda daha yalın bir alternatif sunar. Bu teknikte, notaların sadece sapları kullanılır. Dolayısıyla çocuklar, notaların dizek üzerinde ki yerleri ile ilgilenmeden sadece notaların sürelerine konsantre olabilirler. Ayrıca nota süreleri de belirli harflerle kodlanır. Bu da sürelerin öğrenilmesi için öğrencilere kolaylık sunar.

Kodaly yöntemi ile işlenen derslerde çalgılarla dolu bir sınıf olabileceği gibi hiç çalgı olmayan bir sınıfta da ders işlenebilmektedir. Hatta belirli bir seviyeye kadar derslerde herhangi bir eşlik çalgısı olmamalı öğrencilerin yaşayarak öğrenmesine fırsat tanınmalıdır. Yiğit’ e (2000: 21) göre Kodaly öğretmeni, metodun tümünü kavramadıkça, onu kendi yetenekleri doğrultusunda şekillendirmediği ve etkili biçimde kullanmadıkça başarıya ulaşamaz.

Kodaly’ ye göre eğitim sırasında seçilen her türlü müzikal materyalin sanatsal açıdan bir takım değer taşıması önemlidir. Kodaly derste sanatsal açıdan kötü olan hangi müzik öğretilirse öğretilsin bunun çocuklara zararı olacağını ileri sürmüştür. İlginçtir ki çocuklar iyi olanı kötü olandan çok daha kolay öğrenmektedir. Macar müzik eğitiminin

amacı topluma müzik literatürünün en iyi örneklerini aktarmaktır (Gürgen, 2007: 34). Ayrıca Kodaly müzik eğitiminde başarılı olunabilmesinin ancak çocuğun kültürel çevresindeki müziğin yani halk müziğinin çocuğa öğretilmesiyle mümkün olabileceğini ileri sürmektedir. Gürgen' e (2007: 34) göre çocuğun kendi mirası olan halk şarkıları onun “müziksel anadilini” oluşturur ve bundan sonraki eğitimi için bir araç olmalıdır. Halk şarkısında dil ve müzik özel bir uyum içerisindedir. Dilin doğal özellikleri melodi ve ritme yansıtılır böylece çocuk sadece tonları ve kelimeleri öğrenmez aynı zamanda anadilindeki akıcılığı ve anlaması gelişir. Kodaly de müzik ile dil arasındaki en mükemmel ilişkinin halk şarkılarında bulunduğunu belirtmiştir.

Dalcroze Yöntemi

İsviçreli bir besteci, müzisyen ve müzik eğitimcisi olan Emile Jacques Dalcroze (1865-1950) müzisyen bir ailede dünyaya gelmiştir. Dalcroze, Cenevre konservatuarındaki öğretmenliği sırasında uygulanan eğitim müfredatındaki uyumsuzlukları fark etmiş, Burada öğrencilerin müzik dinlerken daha özgürce ve anlamlı şekilde hareket ettiklerini ama aynı özgürlük ve anlamla çalgılarını çalamadıklarını görmüştür. Bu gözlemleri, Dalcroze' a ritmik hareketten yola çıkarak iyi hareket, iyi akış anlamındaki Eurhythmics isimli müzik öğretimi yaklaşımı geliştirmesine olanak sağlamıştır (Mason, 2008: 7).

“Dalcroze Eurythmics” olarak bilinen bu yaklaşım, müziğin temel öğesinin ritim olduğu ve müzikteki tüm ritimlerin kaynağının insan bedeninin sahip olduğu doğal ritimlerde ve olduğu önermesine dayanmaktadır. Aslında “Eurythmics”, “Ritmik Solfej” ve “Doğaçlama” gibi üç aşamadan oluşan yöntem, genel ismiyle sadece “Eurythmics” olarak anılmaktadır (Özmenteş, 2005: 34).

Bu yöntemde tartım eğitimi, ölçü ve ayrıntılar (nüanslar), ayaklar, eller ve kollarla, bütün bedenle anlatılmaktadır. Ancak bu yöntemin amacı, yalnızca beden eğitiminden ziyade müziğin etkisi altında bedenle beynin sıkı bir işbirliği sonucunda tartımsal bir anlayış yaratmaktır.

Dalcroze, her on çocuktan dokuzunun müziği içinde hissetmeden müzik eğitimi aldıklarını savunur. Bu yüzden ona göre, öğretmenin yapacağı iki önemli görev vardır. Birincisi kaslardan oluşan bedenini kullanmasını bilmeyen öğrenciye, bir müzik aletini kullanmasını öğretmek, ikincisi çocukların kendine yabancı bedenlerine, daha önceden deneyimleri olmayan duyum ve hisleri ifade etmelerine yardımcı olmaktır (Öztürk, 2011: 105).

Özmenteş' e (2005: 87) göre Eurythmics çalışmalarının öğrenciye sunduğu özgür, rahat ve yaratıcı ortamın altında öğretmenin titizlikle hazırladığı ders planları yatar. Belirgin hedef ve davranışların her bir ders için aşamalılık sırası gözetilerek planlanması Eurythmics öğretmenin eğitimsel içerik kadar plan yapma, hedef ve davranış yazabilme becerilerinin gelişmiş olmasını gerektirir. Eurythmics çalışmalarının doğal bir sonucu olan eğlenceli ortamın sınıf içi disipline zarar vermemesi, öğretmenin tutumunun yanı sıra, etkinliklerin kesintisiz bir akışkanlık içinde düzenlenmiş olmasına bağlıdır.

Şeker' e (2005: 24) Eurhythmics çalışmaları erken yaşlarda (4 ya da 5 yaş) başlamalıdır. Amaç özgür olarak yapılan beden hareketlerini cesaretlendirerek doğaçlamalardan yanıt almaktır. Müziği dinlemeye odaklanmak uygun vücut hareketleri ile yanıt vermek için çok gereklidir. Örnek olarak; yürüme hareketleri orta tempoda müzik doğaçlamaları için doğal yanıt olabilirken koşma hareketleri daha hızlı tempolar için uygun olabilir.

Eurhythmics çalışmalarında kullanılan en temel eğitim materyali insan bedeni olduğundan bu yöntem pahalı, ağır ve bulunması zor eğitim materyalleri

gerektirmemektedir. Derslerde beden hareketlerine ve müziğe eşlik edebilecek top, ip, çember gibi malzemeler Eurhythmics çalışmalarında kullanılan en uygun eğitim materyalleridir (Özmenteş, 2005: 86). Bu yöntemde kullanılan araç insan vücudu olduğundan içinde rahat hareket edilebilecek kıyafetler seçmekte fayda vardır. Ayrıca sınıf ortamı rahat hareket etmeye uygun olacak kadar geniş ve temiz olmalıdır.

Eurhythmics etkinliklerinde çocuk, vücudunu kullanarak kendini ifade etme olanağı bulacaktır. Kendini vücuduyla ifade edebilen çocuk, vücudunu ve onun yapabildiklerini tanıyarak ve bunları geliştirerek özgüven kazanacaktır. Ayrıca bu etkinlikler tek başına yapılabileceği gibi birden fazla kişi ile de yapıldığından çocuk, sosyal bir ortamda kendini ifade etme fırsatı bulacak bu da çocuğun sosyal gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Suzuki Yöntemi

Bu müzik öğretim yöntemi Japon kemancı, pedagog ve müzik eğitimcisi Dr. Shinichi Suzuki tarafından geliştirilmiştir. Suzuki Yöntemin yukarıdaki diğer öğretim yöntemlerinden farklı olarak sadece çalgı eğitimi ve öğretimi üzere yoğunlaşmıştır. Yöntem pek çok farklı çalgı için yazılmış olup en temel seviyeden başlayarak ilgili çalgının üst seviyelerine kadar devam eden bir repertuarı takip eder. Bu yöntem çocuklardaki müzikal gelişiminin dil gelişimine paralel bir gelişim olduğunu ileri sürmekte ve “Her çocuk iyi eğitilmiş olabilir” fikrini savunmaktadır. Bu yöntemde aile, eğitim sürecinde aktif olarak yer alır ve çocuğa eğitim süreci, boyunca rehber olur.

Shinichi Suzuki, müzik eğitimi sırasında çocukların anadillerini çaba harcamadan kolaylıkla öğrendiklerini görmüştür. Bunun, çocukların dili doğal biçimde öğrenme olanaklarına sahip olmalarından kaynaklandığını fark etmiştir. Çocuklar dili zorlamayla değil, diğer insanları dinleyerek ve taklit ederek öğrenmektedir. Bu noktadan hareket eden Suzuki, çalgı çalmayı öğrenmenin de dili öğrenmek gibi doğallıkla gerçekleşebilmesi için

keman üzerine özel bir yöntem geliştirmiştir. Yöntemine “anadil yöntemi-yetenek eğitimi” adını vermiştir (Özçelik, 2009: 34).

Suzuki eğitim yöntemi sürekli örnekleme, tekrar ve düzeltmeye dayanır. Öğrenciler müziği, eğitim dönemlerinin başında zamanlarının çoğunu kalıplaşmış icralara ayırarak, kulaktan öğrenir. Aileler, derslere katılıp çocukla birlikte çalgıyı öğrenerek eğitim sürecinde anahtar bir rol üstlenirler. İcra eğitimi, çocuk boyutlarına göre uygun bir çalgıyı fiziksel olarak yönetebilecek bir yaşa gelir gelmez başlar (Akpınar, 2009: 10).

Yöntemin temelinde müziğin bir çeşit dil olduğu varsayımı vardır ve herhangi bir dili kavramak için onu öğrenmeye erken başlanması gerekir. Başlangıç erken olursa, o dil ana dil gibi öğrenilebilir. Müzik eğitimi de aynı prensipleri takip eder. Çocuklar eğitilirken, başlangıçta, herhangi bir partiyon ya da teori öğretilmemelidir çünkü bu henüz konuşamayan bir çocuğa harfleri ve dil bilgisini öğretmeye benzer ve doğa kurallarına aykırıdır. Suzuki Yöntemi çocukların müziği dinlemesine ve doğal gelişimi takip etmesine izin vermenin önemini vurgular (Akpınar, 2009: 11).

Suzuki yetenek eğitimini aşağıdaki gibi özetlemiştir:

- İnsan kendi çevresinin bir ürünüdür.
- Erken olan en iyisidir. (yalnızca müzikte değil, bütün öğrenmelerde)
- Deneyimlerin yinelenmesi öğrenmeler için önemlidir.
- Öğretmen ve aile iyi yetişmiş olmalı, çocuk için en iyi öğrenme koşulları sağlanmalıdır.
- Sistem ya da yöntem çocuk için örnekleri kapsmalıdır (Şeker, 2005: 29).

Suzuki yönteminde ailenin rolü oldukça fazladır. Bu yöntemde öğretmen ile aile sürekli bağlantılı çalışır. Aileler, bütün derslere katılırlar ve öğretmenin talimatlarını dikkatli bir şekilde not alırlar. Ailelerin derste hazır bulunuşu onlara çocuklarıyla evlerinde daha yakın ve beceri dolu bir çalışma yapma olanağı sunmaktadır. Aileler çocukların ev-

öğretmenleri varsayılır. Ebeveynlerin çalışmalara katılmaları bu yöntem ile eğitim alan öğrenciler için büyük bir avantajdır (Şeker, 2005: 31).

Suzuki yönteminde farklı çalgılar için birbirini takip eden çeşitli zorluklarda yazılmış bir dizi kitap yer alır. Bu kitaplardaki eserlerin ve etütlerin doğru çalınmış eşlikleri ve eşlik ve solonun olduğu kayıtları her kitabın arkasında bulunan bir cd 'de yer alır. Eğitim sürecinde çocuk, bu cd'lerden çalacağı eser ve etütleri çalgı çalmaya başlamadan önce sürekli dinler. Bu şekilde çalacağı bu ezgileri çalgıya başlamadan önce ezbere bilir. Çalgıya başladıktan sonra ezbere bildiği bu eserleri eğitimcinin ve ailenin rehberliğinde çalgıyla uygulamaya başlar. Bu süreçte nota değerlerinin nota okumanın üzerinde çok durulmaz. Bunun nedeni bu yöntemin, çocuğun dili öğrenirken grameri düşünmeden konuşmaya başlamasına paralel olarak nota ve değerlerini düşünmeden müzik yapabilmesi öngörmesidir.

Sonuç

İnsanlar, yetişkinlikte kullandıkları temel bilgi ve becerilerin çoğunu çocukluk döneminde kazanırlar. Çocuklukta kazanılan bu bilgi, beceriler kişinin yetişkinlik dönemindeki mesleğinden karakter özelliklerine, bilişsel yeteneklerinden toplumdaki sosyal yerine kadar pekçok şeyi doğrudan etkilemektedir. Bu bakımdan erken çocukluk eğitiminin önemi tüm dünyada kabul görmüş ve erken çocukluk eğitimi ülkelerin devlet politikalarında önemle üstünde durulan bir eğitim konusu olarak yerini almıştır.

Erken çocukluk eğitiminin önemi dışında bu dönemdeki eğitimin, kalitesi, içeriği ve hedefleri de en az erken çocukluk eğitiminin kendisi kadar önemlidir. Bu dönemdeki eğitimin içeriğinin çocuklara uygun olması kadar erken çocukluk eğitiminin çocukların yaratıcılıklarını geliştirebilmesi, kendi beceri ve yeteneklerini farkedip bunları geliştirebilmesi, sosyal bir ortamda diğer çocuklarla paylaşımda bulunurken kendine sosyal bir statü edinebilmelerini mümkün kılabilmesi önemlidir.

Her çocuk müziğe karşı doğal bir ilgiye sahip olduğundan bu dönemde müzik sadece çocukların iyi vakit geçirmesine olanak sağlayan bir araç olarak değil ayrıca bir eğitim aracı olarak da kullanılmalıdır. Yapılan araştırmalar erken yaştaki müzik eğitiminin çocuğun bilişsel, fiziksel ve sosyal gelişimine katkıda bulunduğu yönündedir. Bu bakımdan müziğin çocuğa bu dönemde doğru şekilde aktarılması, çocuğun müziği deneyimlemesi, müziği ve onun öğelerini (ritim, ton gibi) içselleştirmesi, ancak doğru müzik eğitimi yöntemleriyle mümkün olabilmektedir. Tüm dünyada etkinliği kabul edilmiş olan Orff, Kodaly, Dalcroze ve Suzuki Yöntemleri erken çocukluk eğitiminde çocukların yetenek ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla kullanılan müzik öğretim yöntemleridir. Bu yöntemlerin erken çocukluk eğitiminde etkin şekilde kullanılabilmesi için bu yöntemlerin eğitimciler tarafından ayrıntılı şekilde incelenerek doğru uygulanmasının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu bakımdan erken çocukluk dönemi eğitimcilerine bu yöntemlere ilişkin doğru bilgiler edinebilmeleri ve bu yöntemlerin doğru uygulamalarını deneyimlemeleri için gerekli hizmetiçi eğitimlerin verilmesi gerektiği düşünülmelidir.

Kaynakça

- Açıkgöz, K.Ü. (2005). **Etkili Öğrenme ve Öğretme**. İzmir. Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akpınar, U. (2009). “Suzuki Piano School Volume I” Okulöncesi Dönem Piyano Eğitiminde Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altun, A.; Küçükturan, G.; Akbaba Altun, S.; Avcı, S. M.; Tekmen, B.; Yiğitcan, Ö.; Temiz, N. (2009). **Knowledge, Attitude and practices Survey In Pre-school Education**. Ankara. Unicef
- Aral , N.; Kandır, A.; Yaşar, M. C. (2001). **Okulöncesi Eğitim 1**. İstanbul. Ya-Pa Yayın Pazarlama.

- Ayata, E.; Aşkın, C. (2008). Müziğin Beynin Fonksiyonlarına Olan Etkisi. İtü dergisi Sosyal Bilimler. Cilt 5. Sayı 2. (13-22).
- Aydın, A. (2001). **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi**. İstanbul. Alfa Basın Yayın Dağıtım.
- Bayındır, N.; İnan H. Z. (2008). Theory into Practice: Examination of Teacher Practices in Supporting Children's Creativity and Creative Thinking. **Ozean Journal Of Social Sciences. Cilt 1. Sayı 1.** (91-96).
- Colwell, R. (Ed.). (2006). **MENC Handbook of Musical Cognition and Development**. New York. Oxford University Press.
- Ercan, A. R. (1998). **Çocuklar Nasıl Öğrenir**. Ankara. Eğitimde Temel Kitaplar Dizisi.
- Erdal, G. (2005). Müzik Öğretim Yöntemlerinden Dalcroze Metodu ve Kullanımı. Erciyes Üniversitesi GSF. Müzik Sempozyumu Bildirisi, 14-16 Nisan 2005, Kayseri.
- Gürgen, E. T. (2007). Orff-Schulwerk Ve Kodaly Yöntemi'nin Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Işın, D. (2008). Okulöncesi Müzik Eğitiminde Uygulanan Orff Yaklaşımınının 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritimsel Becerilerine Etkisi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Jungmair, U.E. (2002). Orff-Schulwerk Carl Orff Anlayışı Çerçevesinde Elementer Müzik ve Pedagojisi. **Info**, sayı 1, Avusturya Liseliler Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Jungmair, U.E. (2005). Orff-Schulwerk'in Model Karakteri Hakkında. **Info**, sayı 7, Avusturya Liseliler Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Kantarcıoğlu, S. (1998). **Anaokulunda Eğitim**. İstanbul. Milli Eğitim Basımevi.
- Kuşcu, Ö. (2010). Orff-Schulwerk Yaklaşımı İle Yapılan Müzik Etkinliklerinin Okulöncesi Dönemdeki Çocuklarının Dikkat Becerilerine Etkisi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Mason, E. J. (2008). Kodaly or Orff: Preservice Teachers' Perceptions of and Preference For Two Different Methodologies Used In Teaching Elementary General Music. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Florida State University College of Music.
- Otacıoğlu, S. G. (2008). Okulöncesi Çocuk Merkezli Öğrenme ve Müzik Stratejileri. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt 7. Sayı 23. (157-171).
- Özçelik, Ö. A. (2009). Suzuki Yetenek Eğitimi ve Bartok Mikrokosmos Yöntemleriyle Özengen Piyano Eğitiminde Yoğunlaşma Becerisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Özdemir, G.; Yıldız, G. (2010). Genel Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Yıl 2. sayı 2. (77-90).
- Özeke, S. (2007). Kodaly Yöntemi ve İlköğretim Derslerinde Kodaly Yöntemi Uygulamaları. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 10 Cilt 1 (111-119).
- Özmenteş, G. (2005). Dalcroze Eurhythmics Öğretiminin Müziksel Beceriler, Müzik Dersine İlişkin Tutular ve Müzik Yeteneğine İlişkin Özgüven Üzerindeki Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öztürk, A. (2003). **Okulöncesi Eğitimde Müzik. İstanbul.** Morpa Kültür Yayınları.
- Öztürk, A. (2011). (Ed.) **Okulöncesinde Müzik Eğitimi II.** Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.
- Şeker, S. S. (2005). 7-11 yaş Grubunda Orff Öğretisi Destekli Keman Eğitiminde Başlangıç Metodu Oluşturulmasına İlişkin Bir Çalışma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şeker, S.S. (2011). 9–11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Dersine İlişkin Tutum, Öz Yeterlik, Öz Güven ve Keman Çalma

Becerisi Üzerindeki Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Yıldırım, K. (2009). Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı Ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Yiğit, E. F. (2000). Müzik Eğitiminde Kodaly Metodu'nun Rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.